

Fra: "Haaken Eric Mathiesen" <haaken.eric.mathiesen@mev.no>
Sendt: onsdag 30. oktober 2024 16.45.38
Til: "NVE Postmottak" <nve@nve.no>
Kopi: "postmottak@eidsvoll.kommune.no" <postmottak@eidsvoll.kommune.no>;
"postmottak@hurdal.kommune.no" <postmottak@hurdal.kommune.no>;
"postmottak.nannestad.kommune@nannestad.kommune.no"
<postmottak.nannestad.kommune@nannestad.kommune.no>; "sfospost@statsforvalteren.no"
<sfospost@statsforvalteren.no>; "post@ofk.no" <post@ofk.no>
Emne: Regulering av Hurdalssjøen - konsesjonsbehandling

REGULERING AV HURDALSSJØEN

Jeg skriver dette på vegne av Mathiesen Eidsvold Værk (MEV), som er den desidert største grunneieren rundt Hurdalssjøen, og som eier om lag 70% av strandlinjen.

Dessuten var det MEV som i 1993 solgte fem kraftstasjoner i Andelva (som renner ut av Hurdalssjøen) til Hafslund, og derved også overdro vannrettighetene til Glommen og Lågen Brukseierforening.

Jeg vil påstå at sjøen i dag reguleres med stor kynisme, hvor økonomisk profitt er eneste styrings-verktøy, og økologiske, miljømessige og frilufts hensyn ikke ivaretas på langt nær godt nok!

Det virker som om målet er å til enhver tid ha mest mulig vann, slik at man kan kjøre kraftstasjonene for fullt når kraft prisene er høyest.

Sjøen har som alle andre regulerte sjøer en høyeste (HRV) og en laveste (LRV) regulerte vannstand. Begge deler er grenser som det i prinsippet ikke er lov å overstige eller å ligge under.

HRV er 176,29 meter over havet og LRV er 172,69. Innsjøens naturlige vannstand er kote 175,64 og refererer seg til nullpunkt for vannmerke ved Sagdammen.

Regulanten påstår at de har stor respekt for dette, men HRV overstiges støtt og stadig, da det virker som om det er bedre å ha for mye vann, enn for lite.

LRV, derimot, respekteres, da det i prinsippet er nesten umulig å komme under, da denne er satt veldig lavt. Hurdalssjøen er imidlertid en grunn sjø, og om våren, når det 'naturlig' er lav vannstand, så ligger omtrent halve sjøen (spesielt nord og sydenden) i lange perioder 'opp i dagen'. Ifølge biologene er dette svært skadelig for biologien, da svært mange 'vannplanter' som er en viktig del av økologien og næringsgrunnlaget i sjøen, ikke klarer seg. Den sterkt truede edelkrepsen finnes i Hurdalssjøen. Den lider også spesielt av den sterke ned-tappingen om våren.

Sjøen er nesten nede på LRV hvert eneste år.

Hurdalssjøen har et manøvreringsreglement som tilsier at man skal prøve å unngå flom, og da i særdeleshet vårflommen. I så måte er det fint at sjøen er tappet ned før snøsmeltingen. Men slik som det fungerer i praksis er at det virker som om man får panikk for å ikke få nok vann, og stenger igjen sjøen når snøsmeltingen setter i gang. Ifølge det frivillige manøvreringsreglementet, fastsatt av GLB 1.12.2020, så har sjøen en såkalt sommervannstand på mellom kote 175.60 og kote 176.10. Denne vannstanden skulle være et kompromiss mellom regulanten og brukerne av sjøen, inklusive de de miljømessige aspektene som hekking av fugler. Det må også påpekes at det har funnet sted en justering opp med 10cm, da dette kompromisset opprinnelig dreide seg om 175.50 til 176.00, men har blitt justert opp som et 'diktat' som jeg først nå har blitt gjort oppmerksom på.

Regulanten har imidlertid som mål å fylle opp sjøen til HRV før den sakte og sikkert tappes ned til sommervannstand. Resultatet er imidlertid at sjøen nesten hver vår overstiger HRV. HRV er

en kritisk grense for hekkingen langs sjøen, og det oppleves hver vår at svært mange fuglereder oversvømmes. Dette gjelder sjeldne arter som hettemåker, svaner, traner og diverse typer gjess, og helt sikkert en mengde andre arter som jeg ikke kan navngi. Redene til de nevnte artene har jeg selv observert har blitt oversvømmet. For eksempel hettemåkene har sin spesielle rugeplass på Langholmene ved båtplassen Merra ved Andelvas utspring. Nesten alle redene oversvømmes hvert år, med den følge at bestanden blir mindre og mindre.

Traneparet som har hekket på Limsetlandet i sydenden av sjøen de siste årene har likeens ikke greid å få frem noe registrert avkom i det hele tatt.

Hadde regulanten tatt noen hensyn til dette så hadde de kunnet styre uttappingen av sjøen med det resultat at sjøen ikke oversteg HRV. Men de bruker 'unnskyldninger' som for eksempel at de ikke kan slippe ut mere vann PGA flom i Glomma vassdraget (hvor vannet riktignok havner etter hvert). Dessuten er det tid om annet 'meget beleilig' vedlikehold av kraftstasjonene, som medfører at partier av Andelva tappes ned til bunnivå, og ligger opp i dagen i lange perioder.

Dette er svært uheldig for fiskebestand, krepsebestand (nesten eliminert) og ferskvannsmuslinger og andre vekster. Implisitt i dette vedlikeholdet er at gjennomstrømningen i elven stoppes, og man har en god unnskyldning for at HRV overstiges. Til tross for at det i GLB sitt frivillige manøvreringsreglement står at det skal slippes minimum 200 l/s som døgngjennomsnitt forbi Sagdammen for å sikre en akseptabel minstevannføring i Andelva.

Langt ut på sommeren kommer som regel sjøen sånn noenlunde ned på 'sommervannstand'.

Det er imidlertid tragisk å se hvor få kull av andefugler og lignende som det har blitt noe av.

Dessuten sier nå også regulanten muntlig at sommervannstanden er hevet med 10 cm. Altså til 176.10. Problemet er at regulanten i så måte har tatt seg til rette. Bare disse 10 centimeterne gjør at volumet på sjøens strender reduseres betraktelig. Og kritiske skjær for båttrafikken forsvinner ut av sikt.

Jeg kan heller ikke skjønne hvorfor vannstanden på død og liv må opp på (minst) HRV før sommervannstanden innføres!

Etter den såkalte sommervannstanden (som skal vare til 01 september) så spretter vannet umiddelbart opp til HRV igjen. Nå er det om å gjøre å fylle opp sjøen mest mulig, slik at man har mest mulig i sparebøssen til isen legger seg, og strømprisene er på det høyeste gjennom vinteren.

Dette medfører i realiteten at vannstanden mer eller mindre konstant ligger over, og til dels langt over, HRV. Eksempelvis var sjøen hele 1 meter over HRV den 15.8 i fjor. Dagene før «Hans» lå sjøen *helt opp mot* HRV, og ikke på «sommervannstand» slik den skulle. På ettersommeren og høsten i fjor lå sjøen jevnt noe *over* HRV, noe den også har gjort i mange døgn denne ettersommeren/høsten. Vi har generelt fått mer og mer nedbør i løpet av høsten PGA klimaendringene. Dette kunne regulanten tatt høyde for og tilpasset vannstanden i tråd med nedbørsmengdene, men de ser imidlertid ut til å bli like overrasket hver gang det regner, og jubler i takt med at vannet overstiger HRV. De påstår endog at HRV ikke på noen måte er like 'streng' som LRV, og lager således sine egne regler for hva som er lov og hva som ikke er lov. Alle vet at om man overstiger HRV så medfører dette større eller mindre skader på sjøen og omkringliggende jordsmonn og bryggeanlegg osv. Noe av det verste er at sjøen tappes ned en 3-4 meter etter at isen har lagt seg. Det er svært sterke krefter i isen og dette medfører til dels store skader på brygge anlegg og lignende, og fører dessuten til mye erosjon.

Et annet aspekt jeg vil påpeke er at ved flere av tilførselssjøene, som for eksempel

Skrukkelisjøen, så er det bygget overløp på reguleringsdammene etter at GLB overtok.

Resultatet i Skrukkelisjøen er at det blir storflom hvert eneste år, da overløpet ikke greier å ta unna for snø smeltingen. Igjen så går dette ut over fuglehekkingen. Jeg følger selv med på to svanepar og ett tranepar som forgjeves prøver å få produsert unger, men hvis reir blir oversvømmet hvert eneste år!!! Begredelig!!!! Alt dette fordi GLB synes det er greit å ha 'litt reservevann'.

Jeg irriterer meg sterk over regulantens totale mangel på respekt for økologi, miljø, lovverket og at ingen andre hensyn tas enn inntjening! Jeg har et personlig vennskapelig forhold med Tore Andersen som til en viss grad styrer reguleringen (tidligere ansatt i MEV). Han er en flott kar som jeg kontinuerlig er i dialog med, men han har sine direktiver 'ovenfra', som han ikke kan fravike.

Jeg er svært bekymret for sjøens 've og vel', og har observert en sterk reduksjon i krepsebestanden så vel som bestanden av en del fugl arter. Og det forekommer til dels store skader på brygger og andre ting PGA for store variasjoner på vannstanden! Mitt ønske er at LVR heves med en halvmeter og at HRV settes til 176.00 moh.

Jeg er kjent med at Vannområdet Hurdalssjøen/Vorma har løftet inn behovet for en konsesjonsbehandling av Hurdalssjøen i de regionale vannforvaltningsplanene. Jeg er også kjent med at det innspillet både ble bifalt av kommunene rundt Hurdalssjøen i høringsprosessen og også fulgte med videre som del av vedtaket i fylkestinget (15.12.21), men ble stoppet i den nasjonale godkjenningen. Videre er jeg kjent med at både Eidsvoll, Hurdal og Nannestad kommuner, hvert for seg, enstemmig i kommunestyrene i fjor, vedtok å oppfordre NVE til å kalle Hurdalssjøen inn til konsesjonsbehandling. Det ble også støttet administrativt av Ullensaker kommune (pga. drikkevannsinteressene) og av Hurdalssjøen Fiskeadministrasjon. Hensikten med å be om konsesjonsinnkalling er nettopp for å kunne gjennomføre en samfunnsmessig helhetlig avveining mellom ulike samfunnsinteresser, og fastsette en konsesjon med tilhørende juridisk manøvreringsreglement etter nyere krav og vilkår.

Jeg støtter oppfordringen om at Hurdalssjøen må kalles inn til konsesjonsbehandling.

Jeg vil også anmode NVE om å føre tilsyn med reguleringen av Hurdalssjøen som inkluderer antall dager sjøen har vært holdt over HRV, og hvor høyt over den har vært, både i 2023 og i 2024.

Med vennlig hilsen

HAAKEN ERIC MATHIESEN

SKOGEIER

mob 97 05 46 96

haaken.eric.mathiesen@mev.no

Rolighet. Sagveien 32

2074 Eidsvoll Verk

Norway

www.mev.no

[- følg oss på facebook](#)

